
25 al 31 de maig de 2017. XVIII Setmana sense Fum

- **Tot i la clara disminució del tabaquisme a Catalunya, encara fuma gairebé 1,5 milions de persones adultes**
- **Prop de 60.000 persones ateses pels equips d'atenció primària de salut van deixar de fumar l'any passat.**
- **Nous materials reforçaran el consell per deixar de fumar als centres d'atenció primària**
- **La Setmana sense fum aplega els esforços de moltes entitats i l'administració per sensibilitzar a la població sobre el consum de tabac.**
- **“El tabac, una amenaça per al desenvolupament”, lema del Dia Mundial sense Tabac 2017**
- **Els més de 8.500 milions de cigarretes venudes a Catalunya l'any 2016 van generar més de 4.280 metres cúbics de residus tòxics procedents de les burilles**

El tabaquisme és el principal factor de risc de les malalties cardiovasculars, el càncer o les malalties respiratòries. S'estima que l'any 2014 almenys 9.125 persones van morir per malalties directament atribuïbles al consum de tabac. La mortalitat prematura causada pel tabac mostra una tendència a la disminució entre els homes, amb 6.921 defuncions l'any 2014, però es manté relativament estable entre les dones, que van patir 2.204 defuncions. Per aquests motius, la prevenció i el control del tabaquisme són una de les prioritats de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i de l'activitat que porten a terme els professionals dels serveis sanitaris.

L'aplicació de la Llei 28/2005, de mesures sanitàries enfront del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac ha contribuït a reduir la contaminació per fum de tabac en espais públics tancats. L'exposició al fum ambiental del tabac (FAT) provoca en la població adulta, càncer, malalties cardiovasculars i diversos problemes del sistema respiratori. En els infants, l'exposició involuntària al FAT genera problemes respiratoris i otorinolaringològics i augmenta el risc de l'anomenada síndrome de la mort sobtada de l'infant.

L'any 2016, els serveis regionals de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i l'Agència de Salut Pública de Barcelona van realitzar 13.193 inspeccions de les quals només 291 (un 2,2%) van detectar alguna incorrecció. En el 99,4% dels locals inspeccionats no es va observar cap persona fumant. En aquest mateix període es van rebre 184 denúncies i van ser incoats 124 expedients, que s'han resolt amb sancions en 112 casos

D'acord amb els resultats de l'Enquesta de Salut de Catalunya (ESCA) 2016, el 92,1% de les persones que no fumen declaren estar lliures de l'exposició al fum del tabac en el seu lloc de treball. Tot i que el consum de tabac a les llars no està regulat, els resultats de l'ESCA també mostren una clara tendència a la disminució, de forma que el 88,9% de les persones no fumadores declaren que les seves llars estan lliures de fum de tabac.

D'acord amb els resultats de l'Enquesta de Salut de Catalunya, l'any 2016 fumava a Catalunya el 24,7% de la població de 15 anys i més (29,0% dels homes i el 20,6% de les dones). El 22,9% són fumadores diàries (26,9% dels homes i el 19,0% de les dones), i el 1,8%, fumadores ocasionals (2,1% dels homes i el 1,6% de les dones).

Entre els anys 1990 i 2016, la prevalença del tabaquisme va passar del 33,7% al 24,7% de la població. Tot i això, a Catalunya encara fuma gairebé 1,5 milions de persones de 15 anys o més.

D'acord amb les dades que publica el Comissionat per al Mercat de Tabacs, les vendes de cigarretes a Catalunya han estat disminuint anualment entre els anys 2005 i 2016. En canvi, altres formes de consum més minoritàries han observat una tendència creixent fins el darrer any, en que només les vendes de picadura de tabac han augmentat.

L'Agència de Salut Pública de Catalunya impulsa i finança dues xarxes de professionals de la salut que tenen un paper fonamental en la prevenció i el tractament del tabaquisme: la Xarxa d'Atenció Primària sense Fum (XAPSF) –de la qual formen part tots els centres d'atenció primària de salut de Catalunya– i la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum (XCHSF) que, integrat per 80 hospitals, inclou la majoria de les unitats d'hospitalització del sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya. L'any passat van deixar de fumar 59.812 persones ateses pels equips d'atenció primària i 7.400 persones fumadores més van seguir tractament de cessació als centres integrats a la XCHSF. El consell i el tractament per deixar de fumar que ofereixen les dues xarxes es completa amb el suport per a la cessació tabàquica que també proporcionen moltes oficines de farmàcia, l'ajuda professional per deixar de fumar que proporciona el servei telefònic 061 CatSalut Respon, i la intervenció especialitzada que proporcionen alguns centres de la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències, on l'any 2016 van ser tractades 515 persones per deixar el tabac.

Catalunya és una de les poques Comunitats Autònomes que finança el tractament farmacològic en grups seleccionats de pacients com les persones amb trastorns mentals i malalties cròniques, residents a barris de baix nivell socioeconòmic o dones embarassades. L'any 2016 es van distribuir de forma gratuïta 315 tractaments complets.

La Setmana sense fum

La Setmana sense Fum va néixer com una iniciativa de la Sociedad Española de Medicina Familiar y Comunitària (semFYC) i de CAMFiC a Catalunya, que posteriorment va passar a ser organitzada pel Programa Atenció Primària Sense Fum amb el suport del Departament de Salut arribant a tots els centres d'atenció primària. A partir de 2016, l'organització de la Setmana sense Fum va incorporar un ventall molt més ampli d'organitzacions, que inclouen la Xarxa d'Atenció Primària Sense Fum, la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum, la Xarxa Catalana d'Universitats Saludables, els Consells de Col·legis de Farmacèutics, Metges, Infermeres, Psicòlegs, Odontòlegs i Pedagogs, la Societat Catalana de Salut Laboral, la Federació de Municipis de Catalunya, l'Associació Catalana de Municipis, les Diputacions i el Futbol Club Barcelona, entre d'altres

L'objectiu de la Setmana Sense Fum és sensibilitzar la població de la importància per a la salut del fet de no iniciar-se o abandonar el consum de tabac i poder gaudir d'un ambient lliure de fum. Aquest any, els missatges de la Setmana sense Fum, que arriba a la seva 18a edició- volen mostrar els beneficis de la pràctica regular d'activitat física i de no començar a fumar o deixar el tabac amb el lema "Menys fumar i més caminar".

Coincidint amb aquesta efemèride, el Programa d'Atenció Primària sense Fum, que aquest any compleix 15 anys de existència, ha difós dues noves publicacions que constitueixen

una guia per deixar de fumar i s'adrecen a professionals sanitaris i a la població fumadora. També s'ha fet una enquesta amés de 3900 persones de Catalunya recollint les seves opinions sobre el consum de tabac, les mesures de prevenció i control i les àrees d'avenç prioritàries.

31 de maig, Dia mundial sense tabac. “El tabac, una amenaça per al desenvolupament”.

Cada 31 de maig, l'Organització Mundial de la Salut celebra el Dia Mundial sense Tabac, que enguany porta el lema “El tabac, una amenaça per al desenvolupament”. La producció i el consum de tabac no només són una de les principals causes de malaltia i mortalitat a tot el món, sinó que tenen també un impacte negatiu sobre el desenvolupament econòmic i el medi ambient.

Així, a Catalunya les persones fumadores van dedicar l'any 2016 més de 2.231 milions d'euros a la compra de productes del tabac. Els més de 8.500 milions de cigarretes venudes a Catalunya l'any 2016 van generar més de **4.280 metres cúbics de residus tòxics procedents de les burilles**. Cal tenir en compte que **la burilla d'una cigarreta conté productes tòxics capaços de contaminar més de 10 l d'aigua**, i pot causar la mort de peixos i altres animals aquàtics, i que poden ser necessaris 25 anys perquè el filtre d'una cigarreta es degradi completament a la natura. A més, com que la producció de 300 cigarretes requereix la tala d'un arbre adult, **la fabricació de totes les cigarretes que es van vendre l'any 2016 a Catalunya va suposar la perduda de 28 milions d'arbres**.

El llançament de burilles de cigarretes causa un 8% dels incendis forestals enregistrats a Catalunya, i se sap que un total de 175 incendis enregistrats a Catalunya entre els anys 2010 i 2016 on van cremar un total de 9.114 hectàrees forestals van ser produïts per cigarretes. Al conjunt de l'Estat, els focs causats per cigarretes van representar un 15,4% dels incendis a la llar amb víctimes mortals investigats l'any 2015.